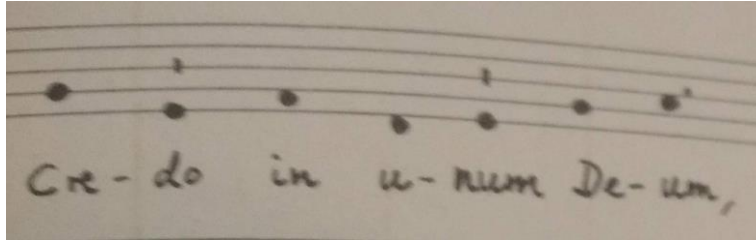

Messen del 9:

Credo – trosbekjennelsen, og kirkens forbønn.

Credo:

Etter evangeliet og prekenen følger i høymessen vanligvis den nikenske trosbekjennelsen, som den er kalt. Den er et resultat av flere kirkemøter på 300-tallet. Den kom som et svar på de kristologiske stridigheter som regjerte kirkens første 600 år. Den apostolisk trosbekjennelse kommer omtrent fra samme tid, og brukes ved dåp og konfirmasjon.

Begge kalles symboler, noe som kanskje ikke umiddelbart er lett å forstå – klare og konkrete som de er i uttrykket. Men symbol kommer av *symbollein*, som betyr å samle i seg. Da forstår vi kanskje bedre: Dette er evangeliets sentrale sannheter samlet i kortform – selv om teksten er den desidert lengste av de faste leddene i messen. De kan gjerne forstås som hovedsaklig *personvern*. Derfor er delen som omhandler Kristus det lengste og mest detaljerte. Siden evangeliet ikke er *om* Jesus Kristus, men derimot ham selv, var det avgjørende for biskopene som deltok i kirkemøtene at det apostoliske vitnemål ble klargjort og holdt fast – derfor bekjenner vi at kirken er katolsk og apostolisk. Jesu guddom er slått fast i overenstemmelse med det apostoliske vitnesbyrd – og dette er sant alltid og over alt. Det er meget forenklet betydningen av å være katolsk og apostolisk kirke.

Trosbekjennelsen fant gradvis sin plass i messen fra 500-tallet av, og da Rom aksepterte den i 1014 var den innført både i øst- og vestkirken.

Den har nok vært sunget eller recitert gjennom århundrene, men den vanligste melodien i vestkirken ble først i det 11. århundre nedtegnet, selv om den sannsynligvis er mye eldre. Det er denne vi bruker i St. Mikael på søndagene.

Forbønnene

Bønnene som følger etter trosbekjennelsen avslutter messens såkalte orddel. I NT finner vi veldig konkrete beskrivelser av kirkens bønneforpliktelser. Herren selv sier blant annet: *Men til dere som hører, sier jeg: Elsk deres fiender, gjør vel imot dem som hater dere, velsign dem som forbanner dere, bed for dem som taler ille om dere!* (Luk 6)

Og apostelen Paulus skriver: *Jeg formaner altså fremfor alle ting at det gjøres bønner, påkallelser, forbønner, takksigelser for alle mennesker, for konger og alle dem som er i høy verdighet, for at vi kan leve et rolig og stille liv i all gudsfrykt og sømmelighet. For dette er godt og tekkelig for Gud, vår frelser, han som vil at alle mennesker skal bli frelst og komme til sannhets erkjennelse.* (1 Tim 2)

Ja, kirkens forbønn inngår som en del av kirken og de troendes vedvarende bønn:

Vær alltid glade, bed uavlatelig, takk for alt! (1 Tess 5)

Forbønner i denne ånd er også kjent fra jødisk synagogetradisjon. Bruken bevitnes også av både Justin Martyr og Augustin. Og på 300-tallet allerede var det faste forbønner i den romerske liturgien.

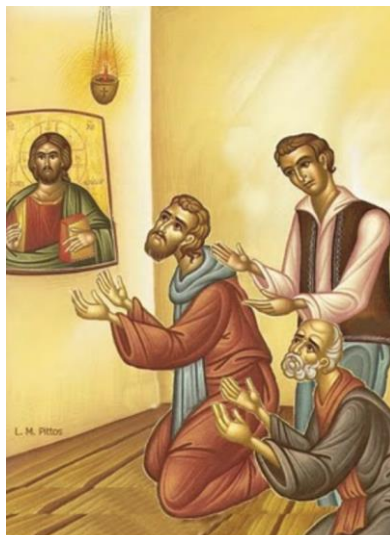
I 1 Tim nevner apostelen ulike typer bønner. Oppfordring til bønn går som en tråd gjennom hans brev. Forbønnen er altså den som har sin plass her. De andre bønnene er kollektbønnen på den enkelte søndag og fremfor alt evcharistibønnen, nattverdbønnen. Likeledes inneholder hymnene vi bruker både takksigelser og påkallelser. På den måten oppfyller kirken i sine beste stunder sitt apostoliske kall.

Katakombemaleri av bedende Noa

Hos oss tar forbønnene ulike uttrykk. Det er hovedsaklig to typer: Litanier, som i det vesentlige rettes til Herren Jesus, synges av diakonen, og hvor hvert bønneemnene besvares av menigheten med «Herre miskunne deg».

Bønnen om Herrens – Kristi - miskunn er den samme som ved Kyrie-ropet ved messens innledning. Det er et rop som vi har lært bl.a. av de spedalske som stod ved veien og ropte på Herren Jesus. Det er kirkens vedvarende rop i all nød og trengsel, for alt og for alle og under alle forhold.

Den andre typen er leste bønner. Disse rettes til Gud Fader, ledes av diakonen, eventuelt i samarbeid med en menighetslem, og besvares av menigheten med «Herre, hør vår bønn».

Bønnen bes i Jesus navn, for ingen kan komme til Faderen uten ved ham, heller ikke med sine bønner. Denne typen bønner gir også ofte anledning for menigheten til å legge fram bønneemner.

Alle typer bønner forrettes stående, for å minne menigheten på at vi står for Guds trone med våre begjæringer.

Herren, vår store yppersteprest, ber alltid for oss, og Ånden går i forbønn for oss med usigelige sukk. Og nattverdliturgien avsluttes med at vi ber om at vår bønn må forenes med Kristi bønn for oss.

Fader Lauritz Elias